

УДК 37.091.3.016:811.161.2

Горошкіна О.М.

докт. пед. наук, професор,

завідувачка відділу навчання української мови та літератури,

Інститут педагогіки НАПН України, м. Київ, Україна

МЕТОДИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Організація навчання української мови в умовах дистанційного навчання спонукає до перегляду методів і засобів навчання, добору саме тих, що стануть ефективними в умовах реалізації компетентнісної парадигми і відповідатимуть вимогам сучасного освітнього процесу. Практика переконує, що дистанційне навчання української мови – це новий рівень взаємодії суб'єктів освітнього процесу, що передбачає системний зворотний зв'язок.

Академічна свобода вчителя уможлиблює вибір вебресурсів для організації дистанційного навчання, наприклад, Microsoft Teams, Zoom (zoom.us/download), Google Meet, Skype тощо. Учитель самостійно добирає методи, прийоми навчання. Для того, щоб з'ясувати, яким методам учителі віддають перевагу в організації дистанційного навчання української мови науковими співробітниками відділу навчання української мови та літератури Інституту педагогіки НАПН України було проведено анкетування. У результаті з'ясовано, що на вибір методів найбільше вплинули такі чинники: рівень обізнаності з методами й засобами організації дистанційного навчання (48,5%), мета й завдання навчального предмета (29,4%), технічні можливості (22,1%). Спостереження засвідчують, що під час дистанційного навчання вчителі використовують діалогові, ігрові, креативні, проблемні, дослідницькі методи і прийоми навчання. Водночас учителі активно послуговуються й традиційними методами, щоправда вони зазнають певних трансформацій, збагачуються новими прийомами.

Так, метод розповіді (слово вчителя) активно застосовують під час мотиваційного етапу уроку, від якого залежить ефективність будь-якого виду навчального процесу. Під час дистанційного навчання вчителеві важливо створити ситуацію успіху для учнів. Особливу роль відіграє схвалення, заохочення успіху. У цьому випадку доречним є слово впливу. Відповідно до цільової настанови слова вчителя можна виділити кілька його різновидів: пояснення – інформаційне висловлення вчителя, мета якого полягає в розкритті мовного факту, явища, правила чи способу дії й забезпеченні засвоєння цієї інформації учнями. Рекомендація й інструкція – різновиди пояснення вчителя, мета якого полягає в тому, щоб спрямувати дії здобувачів освіти. Форма рекомендації дає змогу учням самостійно обрати способи, прийоми виконання завдань, Інструкція – це пояснення того, як і в якій послідовності доцільно виконувати завдання.

Метод бесіди найчастіше застосовують задля актуалізації опорних знань учнів. У процесі бесіди учні мають можливість слухати взірцеве мовлення вчителя, висловлюватися самим, отже, цей метод спонукає учнів до рецептивної і продуктивної мовленнєвої діяльності.

Одним із ефективних методів дистанційного навчання української мови є метод вправ. Правильним їх добором, різноманітністю мети, формами виконання, можна успішно розв'язувати такі проблеми, як оптимальний для учнів режим повторення матеріалу, урахування їхніх індивідуальних здібностей тощо. Упродовж перебігу дистанційного уроку ефективним є застосування інтерактивних вправ, орієнтованих на взаємодію з учнями. Кожен учень чи група учнів можуть отримати вправу чи спеціальне завдання, які відповідають їхньому рівню навчальних досягнень. Це сприятиме індивідуалізації навчання, піднесенню ефективності освітнього процесу. Популярними є вправи на платформі LearningApps, після виконання яких учні зможуть самостійно визначити свій рівень знань із теми.

Отже, для забезпечення дистанційного навчання української мови вчителю необхідно продумано, методично обґрунтовано застосовувати методи з урахуванням їхніх дидактичних можливостей, компетентнісного потенціалу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дистанційне навчання в умовах карантину: досвід та перспективи. Аналітико-методичні матеріали / кол. авт.; за заг. ред. О.М.Топузова ; укл. М.В.Головко. Київ : Педагогічна думка, 2021. – 192 с. URI: <https://undip.org.ua/library/dystantsiyne-navchannia-v-umovakh-karantynu-dosvid-ta-perspektyvy/>

УДК 371.31:37.011.32:811.161.2

Груба Т.Л.

*доктор пед. наук, доцент, професор кафедри української мови та літератури,
Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука, м. Рівне, Україна*

ЗМІШАНЕ НАВЧАННЯ ЯК МЕТОДОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Інноваційні зміни системи української освіти, розроблення нових стандартів мовно-літературної освіти зумовлюють трансформацію освітнього процесу у закладах вищої освіти, переміщення акцентів на самостійну підготовку студентів. Проблема набула загострення під час пандемії 2020 року